

KLUB VÝTVARNÝCH UMELCOV A TEORETIKOV
v spolupráci
s MINISTERSTVOM KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
VÝTVARNÝ ODBOR MATICE SLOVENSKEJ
MATICA SLOVENSKÁ
HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY
BRATISLAVA

*dovol'ujú si Vás pozvať na výstavu
usporiadanú pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča,
a predsedu Matice slovenskej Ing. Mariána Tkáča*

MIKULÁŠ KLIMČÁK

Veľké jubileum

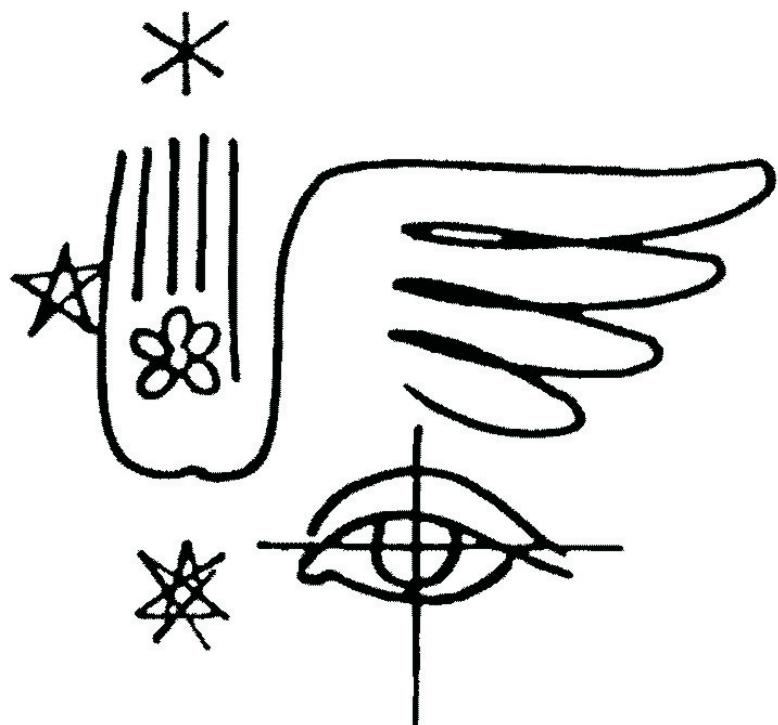

*Slávnoſtné otvorenie výſtavy sa uskutoční dňa 2. júla 2013 (utorok)
o 16. 00 hod. v Dvorane Ministerſtva kultúry SR,
Námestie Slovenského národného povstania 33, Bratislava*

MIKULÁŠ KLIMČÁK

Veľké jubileum

**Výber z diela venovaný 1 150. výročiu
príchodu sv. Cyrila a Metoda na
územie Veľkej Moravy**

Akad. maliar Mikuláš KLIMČÁK

Narodil sa 16. novembra 1921 v Humennom. V roku 1943 začal svoje výtvarné vysokoškolské štúdiá na Oddelení kreslenia a maľovania (OKaM) SVŠT v Bratislave. Po roku 1945 pokračuje v štúdiách na oddelení monumentálneho maliarstva Vysokej školy umelecko-priemyslovej (VŠUMPRUM)

v Prahe u prof. F. Tichého a J. Nováka, ktoré absolvuje v roku 1948. Po skončení štúdií pôsobí ako maliar vo voľnom povolani najskôr na východnom Slovensku, a neskôr v Bratislave. Systematicky sa venuje monumentálno-dekoratívnej maliarskej tvorbe, v ktorej hlbinne rozvíja odkaz a podnety národných dejín, najmä Slovákov a Slovanov, cyrilometodských tradícii, ako aj sakrálné podnety a ikonografiu východného obradu. Viaceré diela M. Klimčáka sa uplatnili ako súčasť výtvarného dotvorenia architektúry, resp. ako súčasť obradných siení a priestorov štátnej reprezentácie. Výtvarné diela realizoval na báze fresky, sgrafita, vitráže, štukolustra, intarzie, najmä však v oblasti textilu - tapiserie, gobelinu, artprotisu a rôznych textilných aplikácií. Usporiadal rozsiahly súbor autorských výstav doma a v zahraničí. Pravidelne sa zúčastňoval kolektívnych výstav a výstav popredných výtvarných osobností Slovenska, v nedávnom období najmä výstav Umeleckej besedy Slovenskej a Klubu výtvarných umelcov a teoretikov. Vydal a ilustroval Proglas v preklade V. Turčányho a v ďalších slovanských jazykoch, ilustroval a vydal Kalendár sviatkov pre tretie tisícročie. Ilustroval tiež a poskytol svoje diela ako súčasť rozsiahlych edičných aktivít v predvečer, ako aj v čase významného jubilea 1 150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy. Vydal tiež vlastným nákladom vzácne a hodnotné diela - plagaty prezentujúce cyrilometodskú misiu a odkaz a počiatky kresťanstva slovanských národov.

Mikuláš Klimčák získal v nedávnom období viacero významných ocenení. V roku 2007 Benedikt XVI. menoval Mikuláša Klimčáka za rytiera Rádu sv. Silvestra. Ide o najvyššie vyznamenanie cirkvi udeľované laikom.

V roku 2011 prešovský arcibiskup-metropolita Ján Babjak udelil akademickému maliarovi Mikulášovi Klimčákovi Medailu blahoslaveného Pavla Petra Gojdica OSBM. Tak ocenil významný umelecký prínos aktivít a tvorby umelca pre Prešovské arcibiskupstvo, ako aj šírenie sakrálneho byzantského umenia v spoločnosti. Vyznamenanie udeľuje vladyka Ján osobnou formou a inštitúciám, ktoré sa výrazne pričinili o rozvoj Gréckokatolíckej cirkvi.

V roku 2011, pri príležitosti 90-tího umelca, udelil predseda Matice slovenskej Ing. Marián Tkáč akademickému maliarovi Mikulášovi Klimčákovi Zlatú medailu Matice slovenskej za celoživotnú pronárodnú činnosť a tvorbu.

Dňa 25. novembra 2011, pri príležitosti životného jubilea 90-tich rokov, prezident SR Ivan Gašparovič prijal akad. maliara Mikuláša Klimčáka v Prezidentskom paláci a udelil mu štátne vyznamenanie Medailu prezidenta Slovenskej republiky za mimoriadne zásluhy o rozvoj slovenskej kultúry osobitne prít'ažlivým výtvarným prejavom.

Autorské výstavy, výstavy v zahraničí:

1961 - Bratislava jubilejná výstava (40 rokov) - štúdie a kartóny diel realizovaných v architektúre (Košice, Bratislava, Prievidza, atď.).

1963-64 - výstava k 1 100. výročiu príchodu sv. Cyrila a Metoda na územie Veľkej Moravy - Brno, Nitra vystavené dielo Príchod byzantskej misie

1971 - Bratislava jubilejná výstava (50 rokov)

1985-86 - účasť na rozsiahлом výstavnom súbore Počiatky slovenských dejín a prejavov veľkomoravskej tradície vo výtvarnej a literárnej tvorbe - Bratislava, Martin, Komárno, Košice

1986-91 - súborná výstava k 65. výročiu v Bratislave, neskôr inštalovaná v Trenčíne, vo Vysokých Tatrách, v Prešove, Trebišove, Užhorode, Košiciach a Humennom

1992 - výstava pod názvom Sv. Cyril a sv. Metod v Bulharskom kultúrnom stredisku v Bratislave, reinaštalovaná v Nitre a v Piešťanoch

1993 - Bratislava - výstava diel pri príležitosti vzniku Slovenskej republiky a XI. Zjazdu slavistov

1996 - Ikony, výstava v Univerzitnej knižnici v Bratislave

1996 - výstava k 75-tym narodeninám - súborná výstava celoživotného diela z obdobia rokov 1950-93 Prešov, Humenné, Medzilaborce
 1998 - výber z tvorby Považská galéria v Žiline
 1999 - výber z tvorby Sofia, Bulharsko
 - výstava Cyrilometodský odkaz - Vlastivedné múzeum v Prešove
 2000 - Veľké jubileum, kalendár sviatkov v obrazoch pre tretie tisícročie
 - Proglas ilustrovaný a vydaný vo vlastnom náklade
 - súborná výstava Rím, Taliansko
 - výstava pri príležitosti jubilejného roku 2000 - Galéria Spiša v Sp. Novej Vsi
 2001 - súborná výstava Istanbul, Turecko
 - výstava Epos slovenskej histórie Bratislava, Hrad
 2002 - výstava Misia sv. Cyrila a sv. Metoda na Slovensku Varšavská univerzita, Krakov a Zakopané, Poľsko
 2003 - výstava venovaná 1 140. výročiu príchodu vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda na územie starých Slovákov a 10. výročiu Slovenskej republiky a jej historickým koreňom Východoslovenské múzeum v Košiciach
 2004 - Slovensko a Slovania maľba a gobelín - Slovenský inštitút v Moskve
 - Mikuláš Klimčák - Výber z tvorby: Svätý Cyril a Metod - naši ochrancovia, FNsp sv. Cyrila a Metoda Petřžalka
 2010-2011 - putovná výstava po slovenských mestách /agentúra A. A. de Leca/, Art centrum - synagóga Trenčín, Piešťany, Nové Mesto nad Váhom
 2011 - výstava k životnému jubileu 90-tinám, Kaplnka sv. Jána Evanjelistu, františkánsky kostol Zjavenia Pána, Bratislava
 - Mikuláš Klimčák - výstava obrazov, Evanjelický kostol v Levoči
 2013 - Mikuláš Klimčák a Proglas, Vihorlatské múzeum v Humennom
 - Cyrilometodský cyklus Mikuláša Klimčáka, Dom Matice slovenskej v Galante

Tvorba Mikuláša Klimčáka v štátnych, galérijnych a múzejných zbierkach a diela v reprezentatívnych štátnych, kultúrno-spoločenských, cirkevných a sakrálnych architektúrach a objektoch:

- farebná vitráž, Nemocnica s poliklinikou v Revúcej
- nástenné maľby, budova základnej školy v Bratislave

- nástenné maľby, rekreačné stredisko Tatranská Lomnica
- nástenné maľby, Piešťany - kúpele
- výtvarné dotvorenie interiérov pútnickej Baziliky minor v Ľutine - ikonopisná maľba
- oltár, ikonostas a maľby v interiéroch grécko-katolíckeho kostola v Bačkove
- vitráže v rímsko-katolíckom kostole v Humennom
- krížová cesta v exteriéri a maľby v interiéri grécko-katolíckeho kostola v Humennom
- okenné vitráže kostola v Ľubici a bohostánok kostola v Kružlove
- olejomáľba sv. Cyrila a Metoda v kostole Na Kalvárii v Bratislave
- ikona sv. Gorazda v rímsko-katolíckom kostole v Kútoch
- olejomáľba sv. Cyrila a Metoda v rímsko-katolíckom kostole v Nových Zámkoch
- nástenné maľby v rímsko-katolíckom kostole v Kátlovciach
- freska sv. Michala v rímsko-katolíckom kostole v Sklabinej
- súbor 8 farebných vitráži v Hruštíne
- vitráž sv. Cyrila a Metoda v Hubovej
- vitráž s námetmi svätých v Dolnom Smokovci
- monumentálne vitráže Svätá Rodina a sv. Mikuláš v Prešove.
- podľa návrhu M. Klimčáka realizovali náhrobok biskupa Gojdíča v Katedrálnom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove
- výtvarné dotvorenie Dómu sv. Martina v Bratislave textil Patróni Európy - učitelia národov slovanských
- výtvarné dotvorenie gréckokatolíckeho arcibiskupského úradu, Prešov
- gobelín Príchod byzantskej misie, vo vlastníctve Národnej rady Slovenskej republiky
- ikona a plastika, dar prezidenta SR M. Kováča Jánovi Pavlovi II. pri príležitosti návštevy Vatikánu
- Bratislava, gobelín darovaný Veľvyslanectvu Ruskej federácie v Bratislave
- Fénix, artprotis darovaný Národnej rade Slovenskej republiky

MINISTERSTVO KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vážené dámy, vážení páni,

každá významná historická udalosť nachádza svoj odraz v umeleckom stvárnení. Nie inak je to aj s misiou svätých Cyrila a Metoda, ktorá prišla pred 1150 rokmi na naše územie na pozvanie vtedajšieho veľkomoravského kniežaťa Rastislava. Jej príchod znamenal výrazný prelom v politickom, ale najmä kultúrnom a náboženskom živote nášho národa. Svätí Cyril a Metod priniesli slovanské písmo hlaholiku, do staroslovienskeho jazyka preložili Evanjelium sv. Jána i ďalšie bohoslužobné knihy. 110 veršový Proglas, dielo Konštantína Filozofa, predstavuje staroslovenskemu prekladu Písma svätého, je prvé pôvodné literárne dielo v tomto jazyku. V súvislosti s národnostno-emancipačnými ambíciami nášho národa misia solúnskych bratov nachádzala pevné miesto v historickej i apologetickej spisbe; na obdobie Veľkej Moravy a jej duchovný odkaz sa vo svojich vedeckých i polemických spisoch často odvolávali Matej Bel, Ján Baltazár Magin, Juraj Papánek, Samuel Timon a ďalší. Nový kvalitatívny rozmer našla cyrilometodská tradícia aj v 19. storočí, najmä v diele Jána Hollého, a hlásili sa k nej aj štúrovci.

Misia solúnskych bratov a jej odkaz bol a je permanentným inšpiratívnym žriecdom diel mnohých slovenských výtvarníkov. K tým najznámejším s touto tematikou patria obrazy Jozefa Božetecha Klemensa, Martina Benku, Ernesta Zmetáka a Edity Ambrušovej. Veľkomoravskej tematike sa programovo venuje mnohostranný umelec Mikuláš Klimčák. Jeho diela sú ozdobou mnohých múzeí, galérií, ale aj gréckokatolíckych kostolov. Jeho rozmerný gobelín Byzantská misia môžu obdivovať návštevníci v priestoroch Bratislavského hradu. Verím, že sústredenie jeho diela vo výstavnom priestore v Dvorane Ministerstva kultúry SR bude dôstojným príspevkom k oslavám 1150. výročia príchodu sv. Cyrila a Metoda na naše územie, rovnako ako aj výstava Posvätný odkaz, ktorá bude dokumentovať živý odkaz pôsobenia Cyrila a Metoda v slovenskom výtvarnom umení.

Marek Maďarič
minister kultúry Slovenskej republiky